

BESLUT

2023-01-30 Dnr: 22/03284

SAKEN

Rapport, SVT1, 2022-10-16, kl. 18.00, inslag om salt i mat; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget hade rubriken ”Hälsa. Larm om översaltad mat” och i det så kallade löpet sades följande.

(Nyhetsuppläsare) – Och lunchportioner från butiker och restauranger innehåller ohälsosamma mängder salt. (Nutrionist från Livsmedelsverket) – Det finns beräkningar som visar att var femte hjärtinfarkt och var tionde stroke kan kopplas till ett högt intag av salt.

Inslaget påannonserades av en nyhetsuppläsare enligt följande.

Ungefär var femte hjärtinfarkt och vart tionde fall av stroke i Sverige orsakas av för mycket salt, det här visar beräkningar från Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi. Och analyser från Livsmedelsverket visar att lunchportioner från restauranger, snabbmatsställen och matbutiker innehåller ohälsosamma mängder av just salt.

Därefter sa en nutritionist från Livsmedelsverket att mycket av det salt vi får i oss kommer från färdiglagad mat. En reporter sa sedan att Livsmedelverket hade analyserat ett hundratal rätter från butiker, restauranger och snabbmatsställen och att Livsmedelsverket ansåg att mängden salt var för hög. Avslutningsvis intervjuades en nutritionsansvarig från organisationen Livsmedelsföretagen om vad företagen gör för att minska salthalten i livsmedel.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att påståendet om att var femte hjärtinfarkt och vart tionde fall av stroke i Sverige orsakas av för mycket salt var osakligt eftersom det i studien inte finns bevis för kausalitet och att det kan finnas andra bakomliggande orsaker.

Anmälaren anför vidare att fel information kopplades samman med fel källa i påannonseringen av inslaget när det sades att uppgifterna kom från Livsmedelsverket.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget stämmer överens med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

I det material som SVT fick ta del av inför publiceringen, bland annat en rapport från Livsmedelsverket med titeln ”Så mycket salt innehåller lunchen”, stod bland annat ”Beräkningar skattar att var femte hjärtinfarkt och vart tionde strokefall i Sverige orsakas av för mycket salt”. I pressmeddelandet om analyserna som skickades ut samma dag som inslaget publicerades skrev Livsmedelsverket ”Uppskattningsvis var femte hjärtinfarkt och vart tionde strokefall i Sverige orsakas av för mycket salt, enligt beräkningar från Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi.” I pressmeddelandet citerades även nutritionisten som SVT intervjuade på följande sätt ”Uppskattningsvis var femte hjärtinfarkt och vart tionde strokefall i Sverige orsakas av för mycket salt och då är det problematiskt att lunchrätterna är så salta.” Samma uppgift finns också på Livsmedelsverkets hemsida. Myndigheten har inte rättat uppgiften efter att materialet publicerats.

Livsmedelsverket hänvisar i sitt material till beräkningar gjorda av Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi (IHE). I SVT:s påannonsering framgick också tydligt att beräkningarna gjorts av IHE och att siffran var ungefärlig. Livsmedelsverket betraktas av SVT som en trovärdig källa och SVT såg därför inga skäl att ifrågasätta de faktauppgifter som lämnades av myndigheten. När SVT nåddes av anmälan konstaterade man att uppgiften från Livsmedelsverkets rapport och pressmeddelande hade citerats korrekt i inslaget.

I samband med yttrandet har SVT varit i kontakt med huvudförfattaren till den IHE-rapport som Livsmedelsverket citerade i sitt faktaunderlag. I mejl till SVT skrev han följande ”Det är inte helt rätt eftersom vi har gjort en korrelationsstudie. Rätt är att XX fall kan KOPPLAS till för högt intag av salt.” Enligt författaren stämde dock siffrorna som lämnades i underlaget från Livsmedelsverket.

Det aktuella inslaget var ett kort, konsumentupplysande inslag som handlade om hur mycket salt som finns i lunchmaten. Syftet var inte att belysa olika faktorer som kan leda till hjärt- och kärlsjukdomar eller hur dessa korrelerar. SVT beklagar om ordvalet ”orsakas av” i stället för ”kopplas till” inte var helt rätt och riskerade att kunna missförstås. ”Orsakas av” var dock det begrepp som användes löpande av Livsmedelsverket. Det korrekta förhållandet framgick också i det så kallade löpet. I sammanhanget kan SVT inte se att formuleringen i påannonseringen blev så missvisande att det strider mot kravet på saklighet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om att analyser från Livsmedelsverket visat att lunchportioner från butiker och restauranger innehåller för mycket salt. I inslaget sa nyhetsuppläsaren att ”var femte hjärtinfarkt och vart tionde fall av stroke i Sverige orsakas av för mycket salt”. Av handlingarna i ärendet framgår att denna uppgift delvis var missvisande eftersom en studie av IHE hade kommit fram till att var femte hjärtinfarkt och vart tionde fall av stroke kan kopplas till för högt intag av salt. Mot bakgrund av att Livsmedelsverket i sitt material använt uttrycket ”orsakas av” anser nämnden att SVT får anses ha gjort en tillräcklig saklighetskontroll. Inslaget strider därmed inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av David Claesson.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
DATUM & TID:	2023-01-30 08:16:21 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0900c2b5a2a237d50ea739644d622142c6

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-01-30 08:16:28 +01:00
Ref: 63128SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)